

**Slovenské znenie úloh celoštátneho kola 20. ročníka
Turnaja Mladých Fyzikov
2. - 4. mája 2012, Bratislava**

1. Gaussov kanón

Rad rovnakých oceľových guľôčok ležiacich v nemagnetickom kanáliku obsahuje silný magnet. Ak ďalšia oceľová guľôčka narazí do poslednej guľôčky v rade, guľôčka na opačnej strane sa prekvapujúco rýchlo rozbehne. Optimalizujte pozíciu magnetu medzi guľôčkami tak, aby ste dosiahli čo najväčší efekt.

2. Strihanie vzduchu

Na kúsok vlákna (napr. nylon) pripevnite malé závažie a vlákno roztočte. Vyšetrite pôvod vznikajúceho zvuku a jeho relevantné parametre.

3. Korále

Dlhú retiazku z koráľov vypustíte z pohára tak, že jej koniec potiahnete ponad okraj pohára. Vďaka gravitácii sa rýchlosť retiazky bude zvyšovať, až sa retiazka v istom momente prestane dotýkať okraja pohára (obrázok). Vyšetrite a vysvetlite tento jav.

4. Kvapalný mostík

Nalejte kvapalinu (napríklad deionizovanú vodu) do dvoch pohárov, ktoré sa dotýkajú. Po pripojení vysokého napätia sa môže ponad okraje pohárov sformovať z kvapaliny mostík. Vyšetrite tento jav.

5. Svetelné vlny

Osvetlite nádobu s vodou. Ak sú na jej hladine vlny, na dne nádoby môžete vidieť svetlé a tmavé oblasti. Vyšetrite súvis medzi vlnami a vzorom na dne.

6. Ďateľ

Hračka ďateľ na obrázku vykonáva kmitavý pohyb. Preskúmajte a vysvetlite tento pohyb.

7. Pripináčiky

Pripináčik plávajúci na povrchu vody je priťahovaný k iným plávajúcim objektom. Preskúmajte a vysvetlite tento jav. Je možné podobným mechanizmom dosiahnuť aj odpudivú silu?

8. Bubliny

Je možné plávať na vode, ktorá je plná bubliniek? Preskúmajte, ako vztlaková sila závisí od množstva bubliniek, ktoré kvapalina obsahuje.

9. Minca

Položte mincu zvislo na magnet. Nakloňte a pustite ju. Minca môže padnúť na magnet alebo sa môže vrátiť do zvislej pozície. Preskúmajte a vysvetlite pohyb mince.

10. Kmitajúca fľaša

Vlejte do fľaše trochu vody. Položte ju na vodorovnú podložku a postrčte ju. Fľaša sa najprv kotúľa a potom osciluje, kým sa zastaví. Vyšetrite pohyb fľaše.

11. Ploché prúdenie

Naplňte kvapalinou tenkú medzeru medzi dvoma vodorovnými platňami, z ktorých jedna má v strede malú dierku. Do dieryk vstreknite inú kvapalinu. Vyšetrite tok kvapalín v systéme.

12. Lampióny

Papierové lampióny lietajú za pomoci horiacej sviečky. Navrhnite a skonštruujte lampión zohrievaný jednou čajovou sviečkou, ktorý potrebuje najkratší čas (od zapálenia sviečky) na vyletenie do výšky 2,5 m.

13. Zahmlené sklo

Dýchnite na chladné sklo tak, že na jeho povrchu skondenzuje voda. Pri pohľade na lampu cez zahmlené sklo uvidíte farebné kruhy okolo neostrej bielej škvrny v strede. Vysvetlite tento jav.

14. Špliechajúci piesok

Oceľovú guľôčku vhodte do debničky naplnenej suchým pieskom. Budete pozorovať „šplech“, po ktorom môže vystreliť stĺpec piesku kolmo nahor. Predvedte a vysvetlite tento jav.

15. Neposlušná golfová loptička

Často sa stane, že golfová loptička z jamky po tom, ako do nej padla, vybehne. Vysvetlite tento jav a preskúmajte podmienky, za ktorých môže byť pozorovaný.

16. Stúpajúca bublina

Naplňte vertikálnu trubicu viskóznou kvapalinou. Na spodku trubice vytvorte vzduchovú bublinu. Preskúmajte pohyb bubliny stúpajúcej k povrchu.

17. Loptička v pene

Umiestnite do mydlovej peny ľahkú loptičku s veľkosťou porovnateľnou s rozmerom bubliniek. Vyšetrite pohyb loptičky v závislosti od relevantných parametrov.